

N:o 257.

Af herr **Wallis**, i anledning af *Kungl. Maj:ts proposition angående fördelning af de medel, som komma att under år 1909 och 1910 afsättas till främjande af nykterhet och motarbetande af dryckenskapens följder.*

Nykterhetsorden Verdandi N. O. V. hör till de yngsta af de stora svenska helnykterhetsorganisationerna; den bildades först den 2 februari 1896 och är således nu blott 13 år gammal. Men den har under denna korta tid vunnit en mycket stor anslutning, i det medlemsantalet varit i hastigt och stadigt stigande. Den första logen, S:t Göran, räknade 109 medlemmar, nu finnas omkring 600 loger med omkring 27,000 medlemmar. Dess verksamhetsfält karaktäriseras däraf att den andra logen bildades bland Stockholms förut moraliskt sjunkna hamnarbetarekår, som särskildt hade i sin alkohollystnad orsaken till sitt förfall.

Verdandiorden är en utbrytning ur den internationella goodtemplarorden och dess arbetsmetoder äro i hufvudsak desamma. Vid logemötena, som reguliärt återkomma, afhandlas logens angelägenheter, hvilket uppfostrar deltagarna till färdighet i föreningsarbetet. Men dessutom sörjes för att föredrag i alkoholfrågan hållas med syfte att påvisa dennas stora betydelse för det sociala utvecklingsarbetet. Denna upplysningsverksamhet bedrifves med energi och är särskildt bland landets industriarbetare, hvilka framförallt äro Verdandiordens fält, för dess uppfostrande verksamhet i högre grad behöflig än för den landtbrukande befolkningen, emedan den senare i högre grad än den förra är undandragen rusdryckernas frestelser.

Utom denna upplysningsverksamhet i logerna har Verdandi följt de äldre nykterhetsorganisationernas exempel att söka påverka de unga genom den s. k. ungdomsverksamheten och i medio af 1908 räknade orden redan 58 ungdomsafdelningar med 3,456 medlemmar. Denna

verksamhet, som går ut på att fostra den växande ungdomen till insikt om rusdryckernas faror, förtgår med oförminskad kraft och främjas däraf att logerna söka uppfostra sina medlemmar till ökad förmåga till att handleda de unga genom den s. k. studieverksamheten. Denna organiseras genom särskilda studieledare, som inom logerna bilda studiecirklar. Den 12 juni 1908 voro redan 54 studiecirklar med 747 medlemmar bildade och verksamheten har med oförminskadt intresse fortgått. Verdandiorden har för att främja densamma utgifvit 3 volymer af »Arbetarnas Studiehandbok» med handledningar för studier i olika ämnen. Bland författarna till dessa uppsatser kunna citeras: professorerna Thorsten Thunberg, Gustaf Steffen, A. G. Högbom och Nils Stjernberg, lektorn Otto Ottelin, doktorn Carl Janson, fil. d:r Verner Söderberg, docent S. Wallengren, rektorn Max Grenander, d:r A. Romdahl, d:r S. Lönborg, docenten A. Herrlin m. fl. Studieverksamheten omfattar i första rummet alkohologi och hygien, men äfven statskunskap, historia, naturvetenskap och öfriga allmänbildande ämnen. Hur lifligt intresset för denna del af ordens verksamhet är bland industriarbetarna visas däraf att den 31 mars 1909 redan 101 studiecirklar voro i verksamhet.

I Centralförbundets för nykterhetsundervisning verksamhet har Verdandiorden från första början lifligt deltagit. Till de stora kurserna ha sändts deltagare såväl på logernas som på ordens bekostnad. För 3 år sedan sändes till sådana kurser 2 stipendiater, hvardera med 100 kronors bidrag från orden, för 2 år sedan sändes 5 hvardera med 125 kronors bidrag och sista vintern 5 hvardera med 150 kronors stipendium.

Äfven stipendier till ordensmedlemmar, som vid folkhögskolor önskat öka sina kunskaper har orden i mån af sina begränsade tillgångar anslagit medel. Sedan 1897 har orden ett eget organ, Verdandisten, som vunnit en enastående spridning, i det att den utgår i en upplaga af 10,000 exemplar, hvilket, då ordensmedlemmarnas antal ej uppgår till mer än omkring 27,000, visar hur lifligt begäret efter ökad kunskap är bland ordens medlemmar.

Orden Verdandi har ovedersägligen med stor framgång försökt att på upplysningens väg nå det stora målet att bland vår arbetande befolkning, särskildt den industriella, minska rusdryckseländet. Ordens begränsade tillgångar tillåta helt naturligt ej, att detta upplysningsarbete når den omfattning, som vore i så hög grad önskelig, och af detta skäl tillåta vi oss att hemställa,

att Riksdagen måtte bevilja nykterhetsorden Verdandi för dess studieverksamhet 5,000 kronor af de

medel som komma att under år 1909 och 1910 af-
sättas till främjande af nykterhet och motarbetande
af dryckenskapens följder.

Stockholm den 23 april 1909.

Curt Wallis. A. J. Christierson. J. A. Wallin. Joh. Åberg.
L. J. Carlsson: G. A. Rundgren. E. Palmstierna.
Bernh. Eriksson.

N:o 258.

Af herr **Lindhagen**, i anledning af Kungl. Maj:ts propo-
sition med förslag till lag om skogsaccis.

Det genom propositionen n:o 25 framlagda förslag till lag om skogs-
accis har närmast till syfte att provisoriskt bereda fattiga skogskom-
muner, i all synnerhet i norra delarne af riket någon skatteinkomst af
skogsafverkning, intill dess frågan om en rationell skogsbeskattning
blifvit definitivt ordnad. Speciellt behjärtansvärdt är dock i detta af-
seende krafvet från norrländska småbönder, hvilkas skog genom afverk-
ningsupplåtelse för lång tid ännu disponeras af bolagen, att erhålla nå-
got bidrag från skogen för skatternas betalande.

Af sistnämnda anledning väcktes nyss motion (n:o 240 i Andra
Kammaren) att upptaga en ytterligare skogaccis för ändamålet. Emel-
lertid har från andra håll intresse yppats att möjligen kunna vinna detta
mål äfven på andra beskattningssvägar. Saken kan ju också kräfva en
allsidigare utredning och torde jämväl vara skäl, att denna motion för
att inrymma rätt till pröfning af tänkbara olika meningar får omfatta
alla delar af riket, för hvilka ju lagen om skogsaccis afses att gälla.

I sammanhang härmed får erkännas, att uppgiften i förstnämnda
motion, att herr Åströms motion i skogsaccisfrågan skulle leda till be-